

Mõningaid näpunäiteid edukaks DX-jahiks

Iga amatöör, kes on huvitunud DX-jahist, on korduvalt kogenud seda olukorda, kui mõne haruldase DX-i eetrisse tulekul on tema töösagedusele tekkinud täielik „loomaaed“ ja märul, kus keegi enam seda DX-i ennast ei kuule ja kõik ainult kutsuvad. Tihti ei aita ka see, kui DX teatab läbi selle müra, et ta töötab „split“, s.t. saadab ühel ja võtab vastu teisel sagedusel. Vaatamata asjaolule, et väljakuulutatud vastuvõtu sagedusel on tõeline kutsuvate raadiojaamade kuhi, ehk „pile-up“, jätkuvad tema töösagedusel ikkagi arvukate jaamade väljakutsed, mis omakorda teevad „kuulekatele“ raadiojaamadele selle DX-i vastuvõtu võimatuks. Küllaltki sagedasti kogetud situatsioon - eks ju?

Kuidas sellises olukorras üldse käituda? Mida teha selleks, et saada kõigele vaatamata nii vajalik QSO peetud? Eks nendele küsimustele proovivadki allpool toodud näpunäited anda vastust. Ülaltoodud situatsiooni kirjeldusest nähtub, et tegemist on kahte liiki probleemidega, mida võiks liigitada sidepidamise eetilisteks ja tehnilisteks küsimusteks. Kui kõigi kutsuvate jaamade poolt eetiliste normide järgimine annab kõigile võimaluse töötada selle DX-ga, siis iga väljakutsuva jaama operaatori side-tehniline oskus lubab selle võimaluse ära kasutamist. On selge, et üleüldine arusaamine nendest eetilistest nomidest ehk eetris töötamise kultuurist on kahjuks seinast sein. Olukorra parandamisele aitab kaasa kõige paremini meist igaühe eeskujulik käitumine eetris. Operaatori sidetehniline oskus on küll väga individuaalne, kuid siiski kõigile õpitav.

Allpool toodud näpunäited on koostatud isiklike, paljude aastate jooksul saadud kogemuste baasil ning ajakirja „QST“ käesoleva aasta septembrinumbris ilmunud N3FG mõtete alusel.

1. Kõigepealt kuula! Enne kui ise hakkad kutsuma, uuri selle DX-i töötamise stiili ja dünaamikat: mis on ta kutsung, kas ta töötab ühel sagedusel või ta töötab „split“, viimasel juhul kas ta kuulab töösagedusest madalamal või kõrgemal, kui suure „splitiga“ ta töötab, millise piirkonnaga ta töötab j.n.e.?
2. Hoidu alati risustamast DX-i saatesagedust - nagu näiteks ära häälesta oma lõppastet sellel sagedusel ega ära jaga seal teistele „õpetusi“! Sellel sagedusel võid teda kutsuda ainult siis, kui ta võtab ka vastu samal sagedusel. Kui DX peale oma kutsungi andmist lisab sellele veel „up“, siis jälgi hoolega seda, et sinu väljakutse ei toimuks tema töösagedusel, sest ta kuulab oma töösagedusest kõrgemal. Vastasel juhul tema ei kuule sind ja teised kutsujad ei kuule sinu põhjustatud QRM-i tõttu teda.
3. Ära kunagi kutsu seda DX-i siis kui ta vastab kellelegi teisele - muidu ta ei kuule oma korrespondenti ning võib hoopiski kaotada „soovi“ sind kuulda!
4. Hoidu teda kutsumast lihtsalt seetõttu, et keegi teine kutsub! Sa pead ise olema veendunud, et ta on kuuldav ja ootab väljakutset.
5. Kui see DX on saanud kätte kellegi kutsungist vaid osa ja kutsub seda jaama antud kutsungi osaga, siis ära hakka ise teda kutsuma - ta ei vasta sinule ja nii viidad lihtsalt kõigi aega.
6. Kui kutsud mingit DX-i, siis tee seda lühidalt, andes oma kutsungit ainult korra või kaks ja seejärel kuulata. Kui ta ei vasta sinule ega ka kellelegi teisele, siis korda oma väljakutset.
7. Kasulik on kutsuda seda DX-i tema viimase korrespondendi töösagedusel kohe peale side lõppu. Veel kavalam on see, kui teed eelnevalt endale selgeks selle, kuhu poole peale järjekordset sidet ta vastuvõtuga liigub ning häälestad oma saatja sellest viimase QSO sagedusest veidi edasi tema vastuvõtu liikumise suunas.
8. „Pile-up’i“ puhul pead kogu QSO tegema maksimaalselt lühidalt: tänad ühe sõnaga saadud raporti eest, annad oma raporti (vaid ühe korra!) ja soovid lühidalt kõike head. Rohkemat pole tarvis. Selliselt jõuab see haruldane DX töötada suurema arvu korrespondentidega ja sa ei raiska kõigi teiste aega!
9. CW-l töötades kasuta võimalikult suurt kiirust (kuid mitte üle enda maksimaalse vastuvõtu kiiruse ja ka mitte kiiremini kui see DX ise töötab).

10. Alati on kasulik aru pidada, et kas sul on tõesti vajadus selle DX-ga töötada? Eriti halvaks tooniks peetakse kordusside tegemist DXpeditsiooniga samal tööliigil samal lainealal. Anna ka teistele võimalust!
11. Kutsu DX-i oma täiskutsungiga, mitte ainult sufiksiga või kutsungi osaga.
12. Jälgi hoolega DX-i korraldusi. Näiteks kui ta kutsub Saksa jaamu, siis ei ole sinul mingit asja ise teda kutsuda; kui ta aga töötab kutsungi prefiksile numbrite järgi, siis vasta ainult siis, kui ta kuulab sinu kutsungi numbritega jaamu j.n.e.
13. Kui DX töötab CW-ga vaid ühel sagedusel (ilma „splitita“), siis on kasulik kutsuda teda paarsada hertsi tema töösagedusest kõrval, sest teised kutsuvad kooris täpselt tema sagedusel ja nii oled veidi enam eristatav.
14. Kui DX töötab „split“ ütleb ainult „up“ täpsustamata kui palju, siis tavaliselt on see CW puhul 1-2 kHz ülespoole ja SSB puhul umbes 5 kHz-i.

Kui oled tõsine DX-jahtija, siis teed endale juba varakult selgeks, millal ja millistel lainealadel sind huvitav DX võiks välja tulla. Selleks saad abi DX-bülletäänidest. Neid ilmub palju - on nii tasulisi kui ka internetis kättesaadavaid. Meile ehk sobivaim on laupäeviti ilmuv „425 DX News“ (www.425dxn.org). Reaalajas jooksvat informatsiooni saab mugavalt internetist aadressilt www.dxsummit.fi.

Head DX jahti!

Enn, ES1AR